

Ett gott vatten i en hållbar kommun

Denna sammanställning är dels baserad på samrådshandlingen Vatten- och avloppsplan, tematiskt tillägg (Torsås kommun 2013) till Översiktsplanen 2010, dels på Översiktsplanen fasställd 2011-06-21. Den är gjord för att förenkla för kommunens politiker och för oss i Kustmiljögruppen att hålla fokus på de vattenfrågor som har lyfts i kommunens styrdokument. I Kustmiljögruppen avser vi att följa frågornas utveckling under den just påbörjade politiska mandatperioden.

Den överordnade ambitionen i styrdokumentet anges vara att:

- Alla kommuninvånare har tillgång till ett tjänligt dricksvatten.
- Alla kommuninvånare är anslutna till en godkänd avloppsreningsanläggning.

Kommentar: Vi har försökt översätta kommunens vision, "ett gott liv i en livskraftig kommun", på VA

Grundvatten

Grundvattenkvaliteten ska inom kommunen långsiktigt skyddas, både vad gäller tillgång och kvalitet. För enskilda vattentäkter genom lokala föreskrifter och information. För kommunala vattentäkter genom skyddsområden och tillsyn.

Frågeställning: Vilka planer och aktiviteter finns? Vilka konkreta åtgärder genomförs?

Kommentar: åtgärder i VA-planen: lokal dricksvattenförsörjningsplan, översyn av vattenskyddsområden (föreskrifter och gränser). Tidsatta i åtgärdsplaner som tas upp för beslut samtidigt som VA-planen antas.

Lst arbetat med regional vattenförsörjningsplan. Dricksvattenförsörjning i många fall en regional fråga. Vi har en bra dialog med Kalmar vatten om vattenförsörjningen. Avtalet gäller i 20 år och förlängs med 5 år åt gången därefter.

Gullabo: två nya brunnar 2014.

Bidalite: ny brunn upptagen i den fleråriga ekonomiska planen

Dricksvatten

Kommunens viljeinriktning är att allt dricksvatten inom kommunen skall vara tjänligt. Därför bör områden med risk för framtida vattenbrist tydliggöras och riktlinjer/strategier arbetas fram för att hantera olika typer av intressekonflikter. Nya möjliga kommunala råvattentäkter ska identifieras, för att säkra dricksvattenförsörjningen i ett flergenerationsperspektiv. Sand- och grusavlagringar inom kommunen som eventuellt kan vara lämpliga för grundvattenbildning måste kartläggas och vid behov skyddas inför framtiden. För att säkerställa tillgången till och kvalitet på vattenresurser för dricksvattenförsörjningen i ett flergenerationsperspektiv bör en lokal vattenförsörjningsplan för Torsås kommun tas fram. Detta är enligt såväl Torsås översiktsplan 2010 som den politiskt antagna VA-policyen en högt prioriterad fråga.

Frågeställning: Hur ser arbetet ut inom detta område? Vilka framsteg görs?

Kommentar: lokal dricksvattenförsörjningsplan finns med som en åtgärd i VA-planen. Tidsatt i åtgärdsprogrammet som antas samtidigt som VA-planen. Planen kan ses som en förlängning av den regionala planen.

Lokal vattenförsörjning i ett flergenerationsperspektiv berör hela kommunen och ingår inte va-kollektivets verksamhet (och kan alltså inte finansieras av va-taxan). KS är ansvariga.

Kommunens viljeinriktning är alltså att allt dricksvatten inom kommunen skall vara tjänligt. Under tiden oktober – december 2012 genomförde länets kommuner projektet "Kolla din

brunn”. 101 kommuninvånare deltog i projektet som stöttades med att kommunen subventionerade analyskostnaderna. I Bygg- och miljönämndens protokoll 2013-01-23 om resultatet går följande att läsa. ”Sammanställningen av resultaten från vattenanalyserna visar att dricksvattenkvaliteten var dålig i många enskilda brunnar. Endast en liten del av proverna var tjänliga, resterande prover hade anmärkningar (mikrobiologiskt eller kemiskt) eller var otjänliga... visade att dricksvattenkvaliteten i många av de undersökta brunnarna var dålig och det visar att det finns ett fortsatt behov av att aktivt arbeta med vattenkvaliteten i enskilda vattentäkter ...”.

Frågeställning: Hur tas denna fråga vidare i enlighet med kommunens viljeinriktning?

Kommentar: Vi fortsätter administrera dricksvattenproverna och subventionera barnvattenprover. Anordnar en dricksvatten och avloppsmässa i vår. Information och rådgivning.

Läckor i vattenledningsnätet innebär en förlust av vatten, det kan försämra dricksvattenkvaliteten och minska leveranssäkerheten. Genom att åtgärda läckor minskar risken för att inte uppfylla Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten, som bland annat innehåller krav på distribution och kvalitetskrav i form av gränsvärden. Kommunen ska därför kontinuerligt arbeta för att minska mängden utläckage från dricksvattennätet.

Frågeställning: Hur långt har arbetet gått och hur ser den ”kontinuerliga planen” ut?

Kommentar: kommunen har bra utrustning för läcksökning. De senaste åren har punktsläpp (diffusa läckor som inte kommer upp i dagen) hittats och åtgärdats, vilket minskat mängden utläckande.

Pengar till reinvesteringar i ledningsnätet finns upptagna varje år i investeringsbudgeten. Förvaltningen har påbörjat arbetet med långsiktig planering av projekt, 5-10 år. Idag är framförhållningen 1-2 år.

Vattenförbrukningen i respektive samhälle följs upp dagligen. En ökad förbrukning kan vara ett tecken på en läcka och leder alltid till en åtgärd av driftpersonalen.

I den regionala dricksvattenförsörjningsplanen som håller på att tas fram belyses behovet av att samverka i dricksvattenfrågan. För att garantera dricksvattenförsörjningen i ett flergenerationsperspektiv krävs ökad mellankommunal samverkan i framtiden.

Frågeställning: Vilka samverkansplaner arbetar man på och vilka framsteg görs?

Kommentar: se ovan

Den största delen av det kommunala dricksvattnet som levereras i Torsås kommun köps från Kalmar Vatten AB. Vattenuttaget härrör från Nybroåsen. Uttaget styrs av det avtal som tecknades mellan Kalmar Vatten och Torsås kommun år 2004 och löper på 20 år och kan därefter förlängas som i korthet innebär att Torsås kommun har rätt att ta ut 1000 m³/dygn som medeltal. Delar av samhället Brömsebro ligger i Torsås kommun medan resterande del tillhör Karlskrona kommun. Torsås kommun har avtal med Karlskrona kommun för drift- och underhåll av Va-anläggningen på Torsåssidan.

Frågeställning: Avtalet löper ut 2024. Vilket flergenerationsperspektiv finns på dricksvattenförsörjningen? Vilka åtgärder planeras och genomförs ur detta perspektiv?

Kommentar: förlängs med 5 år i taget. Avser att fortsätta det goda samarbetet. I övrigt, se ovan.

Dagvatten

Omhändertagande av dagvatten ska göras lokalt och så nära källan som möjligt. Man ska kontinuerligt arbeta för att minska tillförseln av näringsämnen till Kalmarsund. Kommunens viljeinriktning är att minska mängden dagvatten som avleds direkt till recipient.

Dagvatten ska tas om hand lokalt, så nära källan som möjligt, exempelvis genom infiltration i marken. Kommunens viljeinriktning är att fördröja vattnets färd genom våra vattendrag. Dagvattnet ska tas om hand så nära källan som möjligt. För att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppnås 2015 respektive 2021 krävs en stor variation av åtgärder. Kommunens viljeinriktning är också att minska risken för översvämning till följd av ökad nederbörd och skyfall.

Frågeställning: Hur ser arbetet ut vad avser att ta hand om dagvattnet lokalt och minska risken för översvämningar? Vilka framsteg görs?

Kommentar: framför allt aktuellt vid planering och restaurering av befintliga system. Frågeställningen finns med vid vattenvårdsprojekt. Va-planen: ett miljöprojekt per mandatperiod (samverkan miljö, plan, va)

Avloppsvatten

Man ska verka för att avloppsslammet innehåll av näringsämnen tas tillvara som en resurs.

Frågeställning: Hur verkar man för att avloppsslammet näringsämnen tas tillvara som resurs?

Kommentar: plan på att tillverka en anläggningsjord och ersätta jungfruligt material - denna plan är vilande.

Under 2010-2011 har saneringsplaner för spillvattennäten i Torsås, Bergkvara och Söderåkra tagits fram genom analys av flöden i ledningsnäten. Under 2012 påbörjas arbetet med att utifrån saneringsplanerna ta fram en plan för inventering och eventuella åtgärder för att minska andelen tillskottsvatten i spillvattennätet. Saneringsplanerna ska utökas till att även omfatta vattenledningarna samt tätorterna Gullabo och Bidalite. Exempelvis är Gullabos vattennät i dåligt skick och i Bidalite är andelen tillskottsvatten stor.

En stor andel tillskottsvatten försämrar reningen på reningsverket, ökar energi- och kemikalieförbrukningen samt ökar risken för bräddning. Bräddning kan även uppstå vid långvariga strömavbrott. Bräddning i sig kan utgöra en risk för människors hälsa och för miljön. Kommun ska därför kontinuerligt arbeta för att minska mängden tillskottsvatten i spillvattennätet.

Frågeställning: Hur har man tagit denna fråga vidare?

Kommentar: I saneringsplanerna är respektive tätort indelat i avrinningsområden. Under hösten 2014 har ett avrinningsområde i Bergkvara (längs Storgatan och Gökälund) inventerats. Åtgärder under vintern.

Hittills en planering på 1-2 år, där insatser görs där behoven är störst. Inventering görs genom filmning, spolning, ockulär besiktning. Det tar tid och kostar mycket pengar. Ambitionen är att klara av att inventera och åtgärda ett avrinningsområde/år.

Kustvatten

Den akvatiska miljön i Torsås kommuns havsområde är hotad. I de grunda havsvikarna har övergödningssituationen medfört att växtsamhällen förändrats och omfattande naturvårdsinsatser krävs. Det är kommunens uppfattning att den allvarliga situationen måste förbättras. (ÖP 2011-06-21)

För att öka vattenomsättningen och syresätta vattenområden kan s.k.

genomströmningsprojekt genomförs. Dessa åtgärder kan dessutom exempelvis minska algblomning och förbättra bottenmiljön. I samarbete med Torsås kommun har Kustmiljögruppen genomfört ett antal genomströmningsprojekt de senaste åren. Områden med särskilt dålig vattenomsättning bör uppmärksammas särskilt vid eventuella framtida naturvårdsinsatser. (ÖP 2011-06-21)

Frågeställning: Vilka resurser avsätts för detta ändamål?

Kommentar: Personalresurser 0,6 tjänst (Jan och Pernilla) Budget ~1 000 000/år samt möjligheter att söka olika projektbidrag där det ofta är 10-50 % medfinansiering. Vassklippning årligen.

Hur kommer arbetet att påskyndas?

Kommentar: Vad menas?

Vilka resultat nås?

Kommentar: Ökad biologisk mångfald i alla våtmarksprojekt, näringsreduktion inte lika tydlig. Vi har dock anlagt kalkdike som visar mer än 35 % reduktion av fosfor vid samtliga provtagningstillfällen under 2 år. Vassklippning har gett ökad genomströmning.

Kustnära boende

En av kommunens stora resurser är närheten till havet, de stora kustområdena och de vackra stränderna. Kommunen vill därför skapa förutsättningar för anläggande av kustnära boende. Möjlighet till kompletterande bebyggelse invid områden som redan är exploaterade bör utredas. En fördjupad översiktsplan för kusten kan klargöra kommunens ställningstagande till hur olika intressen ska prioriteras inom kustområdet. (ÖP 2011-06-21)

Frågeställning: Vilka mål finns och vilka aktiviteter pågår för att nå dessa? Vilka resultat nås?

Kommentar: Inga uttryckta mål specifikt för kustnära boende. Brist på kommunal mark i kustnära lägen. Flera intressenter har hört av sig. Det finns ca 75 planlagda småbustomter i kustnära lägen (Djursvik, Järnsida, Södra Kärr).